

דף כח.

עין משפט א.ב.ג.ד.ה.

או"ח סימן תק פעיף ב

ב. אסור לשקול בשר ז' אפי' בביתו כדי לדעת כמה יבשל, ואפי' ליתנו בכף מאזנים לשמרו מן העכברים אסור אם היא תלויה במקום שרגילים לשקול בה.

אבל מותר לאדם לשקול בידו ק' שלוקח חתיכה בידו ומשער כמה יש בה, וטבח אומן גם באופן זה אסור ר', אבל גם בטבח מותר אם יודע לכוון בחיתוך למדה מסוימת ואינו חושש.

עין משפט ו.ז.ז.

או"ח סימן תק פעיף ג

ג. אין נוקבין נקב בבשר בסכין כדי לתלותו בו ש', אבל לעשות נקב ביד מותר.

ואם לעשות בבשר סימן מותר אפי' בסכין.

עין משפט י.

יו"ד סימן שו פעיף ו

ו. הבכור בזמן הזה מוכר אותו הכהן אפי' לישראל תם חי, או בעל

ז. משום עובדין דחול, לבוש. ואפי' ע"י גוי אסור דכל דבר שאסור לישראל אסור לומר לגוי לעשותו.

ואסור לשקול אפי' בפירות או להוסיף מעט במשקל אסור. מ"א ס"ק ד'.

ח. ואפי' לשקול באופן שיש לו סימנים בכלי והסימנים מודיעים אותו כמה משקלו שכבר שיערו כך אסור, מגמ' ביצה כ"ח ע"א ורש"י שם, והפר"ח תמה על השו"ע דהשמיט אופן זה. מ"ב אות י"ג.

ק. אבל אסור לו לקחת החתיכה בידו אחת ובידו השניה המשקל, וכ"כ הב"ח, ומ"ב ס"ק י"ב.

ר. דוקא למכור אבל בביתו מותר גם לטבח. מ"א ס"ק ה', והא"ר מחמיר ואוסר לטבח גם בביתו, ועיין במ"ב אות י"ג.

ש. שזה עובדין דחול ודרך מקח וממכר.

מום חי או שחוט^ה. הכהן מקדש בו את האשה^א שהוא כשאר ממנו, אבל אינו נמכר במקולין ואינו נשקל בליטרא, ומ"מ מותר לשקול בו מנה כנגד מנה או כנגד כלי, וכל זה בבשרו אבל חלבו ודמו וגידו וקרניו נמכרים במקולין ונשקלין.

שמנו של גיד דינו כבשר, כיון שהוא מותר מן התורה.

עין משפט כ. או"ח סימן תקט פעיף ב

ב. שפוד שהיה ארוך, אסור לחותכו ולא לשורפו לעשות ממנו ב' כלים^ב.

ג. אין משחיזין הסכין במשחזת שלה ביו"ט^ג, אבל מחדדה על גבי העץ^ד או חרס או אבן^ה, ואין מורין דבר זה לרבים^ו כדי שלא יבואו להשחיזה במשחזת.

ד. במה דברים אמורים כשיכולה לחתוך בדוחק או רק נפגמה, אבל אם אינה יכולה לחתוך כלל אין משחיזין אותה אפי' על העץ שמא יבא להשחיזה במשחזת.

ת. ממשנה ב' פ"א דמעשר שני, וכדמפרש רב נחמן בתמורה דף ז' ע"ב.

א. היינו אחר השחיטה, כ"כ הב"ש באבן העזר סי' כ"ח ס"ק ס'. פ"ת אות ד', ושם ספק מקודשת.

ב. והגם שמותר לשרוף פתילה לשנים כמ"ש בסי' תקי"ד סעיף ח', שם כיון שנראה כמדליק ב' נרות מותר אבל כאן משום תיקון כלי אסור. מ"א ס"ק ד' מהב"י. וגם בא"א לעשותו מאתמול יש להחמיר, כ"כ השער הציון אות י"א.

ג. ואפי' נפגמה ביו"ט שא"א היה להשחיזה מערב יו"ט. מ"ב אות יו"ד.

ד. או על גבי סכין אחר. מ"א ס"ק ה', ומ"ב אות י"א.

ה. היינו אבן סתם ולא אבן המיוחדת לכך להשחזה. מ"ב אות י"ב.

ו. וה"ה שאין עושין כן בפני הרבים ולא מורין כן גם לתלמידים. מ"א ס"ק ו'.

דף כח:

עין משפט א.ב.

או"ח סימן תקט פעיף ב

עיין לעיל דף כח. עין משפט כ

עין משפט ג.ד.

או"ח סימן תצה פעיף א

א. אין מראין הסכין שחיטה לחכם ביו"ט, שמא תהיה בו פגימה ויאמר לו שאסור לשחוט בו וילך וישחיזנה ז.

אבל חכם שראה הסכין לעצמו ביו"ט יכול להשאילו לאחר לשחוט בו.

הגה: והיום שכל שוחט רואה הסכין לעצמו ושוחט, כל הרוצה לשחוט יבדוק סכיניו מערב יו"ט ח שמא ישחיזנו.

הגה: מ"מ אם לא בדקו מערב יו"ט וזה שעת הדחק ט, יכול לבודקו ביו"ט.

עין משפט ה.ו.

או"ח סימן תקט פעיף ב

עיין לעיל דף כח. עין משפט כ

עין משפט ז.ז.

או"ח סימן תצה פעיף א

א. כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביו"ט, חוץ ממלאכת אוכל

ז. מביצה כ"ח. והיום נתבטל בדיקת הסכין ע"י החכם לגמרי, אך הבודק צריך לבדוק הסכין בישוב הדעת. ולפ"ז רק בעם הארץ אסרו שלא ילך וישחיזנה אבל ת"ח שאינו ע"ה מותר להראות סכיניו, מ"מ יש אוסרים גם באינו עם הארץ. כה"ח אות ח'.

ה. ואם יכול לבודקו סמוך לשחיטה יש בזה מחלוקת. כה"ח אות י"ח.

ט. שאינו יכול לשאול מאחר סכין בדוקה מערב יו"ט והוא צריך לבשר לכבוד יו"ט.

י. ממשנה ביצה ל"ו ובמגילה ז', ובגמ' ביצה י"ב וכבית הלל.

והטעם משרשי המצוה כדי שיזכרו ישראל הניסים הגדולים שעשה להם השי"ת ולאבותיהם וידברו בם ויודיעו לבניהם ולבני בניהם. ואם היו מותרים אפי' במלאכה קלה כל אחד יהיה פונה לעסקו וכבוד הרגל ישכח. ועוד, שלא ניתנו ימים טובים לישראל אלא שיתעסקו בהם בתורה.

ואפי' מלאכה שאסורה בשבת משום שבות, אסורה ביו"ט. וכן אמירה לגוי. ב"י, ומ"ב אות

נפש כ וחויץ מהוצאה והבערה ל, וה"ה מכשירי אוכל נפש מ שלא היה אפשר לעשותן מאתמול.

הגה: ויש מחמירין באוכל נפש עצמו נ, כל שאינו מפיג טעמו כלל אם היה עושהו מעיו"ט.

הגה: מ"מ בלא עשאהו מעיו"ט ויש בו צורך יו"ט מותר לעשותו ע"י שינוי ס.

עין משפט ט.י. אר"ח סימן תקט פעיף א

א. שפוד שנתעקם ביו"ט אע"פ שהוא יכול ליישרו בידו אין מתקנין אותו ביו"ט ע.

א'.

מ"מ צרכי חולה שאין בו סכנה אפי' שאסור ע"י ישראל אומר לעכו"ם ועושה אפי' בשבת. מ"מ אסור לומר לקראים שיעשו לו מלאכה ביו"ט. גם בחולה שאין בו סכנה. כה"ח אות ד'.

ובענין מלאכה שאינה צריכה לגופה וכיבוי ביו"ט, עיין בסי' רע"ח ובסי' תקי"ד.

כ. כמ"ש "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם".

ל. דין הבערה יתבאר בסי' תקי"א. ודין הוצאה בסי' תקי"ח.

מ. וי אכל אוכל נפש עצמו אפי' באינו מפיג טעמו מותר ביו"ט לדעת השו"ע, מ"מ הברכי יוסף ועוד כתבו כדברי הרמ"א דכן ראוי להחמיר אפי' באוכל נפש עצמו. כה"ח אות י'.

נ. גזירה שמא יניח אדם מלאכות שאפשר לעשותן מערב יו"ט לעשותן ביו"ט ונמצא יו"ט כולו הולך בעשיית אותן מלאכות וימנע משמחת יו"ט. כה"ח אות י"ב.

אבל לשין ואופין ושוחטין ומבשלין ביו"ט, שאם עשה אלו הדברים מערב יו"ט יש בכך הפסד או חסרון טעם, שאין לחם חם או תבשיל שבשל היום כמו לחם ותבשיל שעשה אתמול. ואין בשר שנשחט היום כבשר שנשחט אתמול, מרמב"ם פ"א מהלכות יו"ט הלכה ח'.

ס. וי כדי שמתוך כך יזכרו שהוא יו"ט ולא יבא לעשות יותר ממה שצריך ליו"ט. כה"ח אות י"ט. ומותר לכתחילה להמתין עד יו"ט ולעשותו בשינוי, וכך משמע בסי' תק"ד. מ"א ס"ק ג'.

ולחולה מותר בלא שינוי אף באין בו סכנה. כה"ח אות ט"ז משולחן גבוה.

ע. מימרא דשמואל בביצה כ"ח ע"ב. ומכשירי אוכל נפש שאי אפשר לעשותן מערב יו"ט אם מותר לעשותן ביו"ט במחלוקת רבי יהודה ורבנן דלר"י מותר ולרבנן אסור. ופסק

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ודוקא שיכול לצלות בו כך מבלי לפשט אותו^פ, אבל אם אינו יכול לצלות בו כך מותר ליישרו, ואין מורין כן לרבים שמא יבואו לתקן גם בנשבר מערב יו"ט.

עין משפט כ.ל.מ. אר"ח סימן תקיה סעיף ג

ג. ד. לקח עץ שאינו מיוחד לשפוד^צ וצלה בו בשר אסור אח"כ לטלטלו כיון שאינו כלי^ק, אלא שומטו ומניחו בקרן זוית שלא ינזקו בו^ר.

הגה: לצורך אוכל נפש מותר^ש לטלטל הכל אפי' מוקצה.

עין משפט נ. אר"ח סימן תק סעיף א

עין לעיל דף כז: עין משפט ז.ח.

שם רב חסדא כר"י דמתיר וכ"פ השו"ע בסי' תצ"ה, אבל בדעת הרי"ף והרמב"ם ישנה מחלוקת אם הלכה כר"י או כרבנן כמבואר בב"י, ולא חלקו ר"י ורבנן רק בתיקוני כלי אבל לעשות כלי לצורך אוכל נפש ביו"ט גם ר"י מודה דאסור. וכאן השו"ע פסק להחמיר משום דאפשר בשפוד אחר או לשאול מאחרים או לצלות על הגחלים. כה"ח אות ג'.

פ. וְלדעת השו"ע אפי' א"א לצלות בו בלי תיקון אסור לפושטו ולתקנו ביו"ט. כה"ח אות ה'.

צ. היינו בעץ יבש שראוי להסקה וראוי לצלות בו בלא תיקון, אבל לתקנו ביו"ט אסור.

ק. לפי שנמאס ומוקצה דכבר נעשה בו צורך יו"ט, רש"י בביצה כ"ח ע"ב. ואף למתירין מוקצה ביו"ט בסי' תצ"ה כאן לכו"ע אסור כיון שנמאס ואין תורת כלי עליו, כ"כ הר"ן והאר"ר מהתוס'. כה"ח אות כ"ו. אבל אם רוצה שוב לצלות בו בשר מותר.

ר. אבל אם מונח מן הצד אסור להזיז אותו. מ"ב אות כ"ב.

ש. וְהיינו כשצריך מקום השפוד להעמיד שם קדירה מותר לסלקו. מ"א ס"ק ו'. אבל לצורך גופו או מקומו שלא לצורך אוכל נפש אסור בטלטול. מ"ב אות כ"ג.